

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 1

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 7. januar 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

24 Árg.

50-80 kýr

Út av teirri blaðskrivning, sum fram hevur farið í teim føroysku blóðunum, man tað vera øllum kunnugt, at uppskotið um at byggja búnaðarskúla í Dalsgarði í Skálavík fall á tingi. Sostatt man ætlanin enn sum áður vera at byggja skúlan í Kollafirði.

Nú kemur Sjóður Patursson fram við uppskoti um at leggja skúlan í Flatnarhaga við Tórshavn.

Hetta er ikki nakað nýtt uppskot. Sum Sjóður sjálvur sigur frá, hevur Jóannes Patursson í síni tíð sett fram uppskot um búnaðarskúla í Flatnarhaga; men tá fall tað.

Skilja vit Sjórd rætt, heldur hann líkindini fyri búnaðarskúla í Flatnarhaga; vera ivaleysa so góð sum í Kollafirði, og hann visir samstundis á tann stóra týðning, tað vildi havt fyri Havnar bý, um ein skúli við einum neytahaldi uppá eini 50-80 neyt kom at liggja býnum so nær — her hugsar hann fyrst og fremst um mjólk til børnini.

Vit halda, at tá lögtingsmenn vrakaðu Dalsgarð, so munnu líkindini fyri at fáa teir at taka Flatnarhagan vera enn minni; men um so verður, at tingmenn okkara ikki vilja hava skúlan aðrastaðni enn í Kollafirði, ja, so gerst einki við tað — herfyri eigur tann tanki, ið Sjóður Patursson setti fram, ikki at verða fallin niður fyri.

Tað er so satt, sum tað er sagt, at Havnini trýtur mjólk í ólukkum máta, og nakað má gerast fyri at fáa fólk ta mjólk, ið teim tørvar.

Hvat um Havnar kommuna gjörði tað bragd, at hon við teim tólum, ið nú fáast til nýdyrkingar, í ein skund dyrkaði upp úr haga eini 50-80 kúfóður og síðan setti ein kónan uppsifara á garðin og lat hann fáa øll nýmótans tól, ið krevjast fyri at driva eitt slíkt brúk?

Gerast kann tað, og vit halda, at hetta átti at verið gjørt; tí sum jarðabrukíð og jarðaróktin hevur útvíklað seg tey seinastu árin, er einki annað at vænta,

enn at ið hvussu er mjólkartrotið fer at økjast ár eftir ár. Og serliga Havnin, sum nørst so nógv í fólkatali, meðan neytatalið stendur við alla minkar, má fáa eina ábót viðvíkjandi mjólkatilførluni, tað halda vit, at allir eiga at duga at siggja, ið skil hava á, hvussu neyðturviligt mjólkir er fyri børnini.

Tað hevur tey seinnu árin so ofta verið talað og skrivað um, at neytahald í Føroyum loysir seg illa. At hava eina kúgv skal vera tað bera tíðartarn og peningaspell, og at hava 4-5 skal heldur ikki loysa seg. Um ein slikur garður við 50-80 mjólkakúum kann bera seg peningaliga, vita vit ikki, hóast tað mátti hann tó gjørt; men sjálvt um hann ikki gjörði tað, so átti hesin tankin at verið gjörður til álvara. Mjólkrotið er so stórt, at tað er landaskaði, og sjálvum ikki ein slik roynd kom at bera seg peningaliga, so vildi tann bati, ein slik økt mjólkatilførla vildi verið býnum, lættliga víðað upp tapið í peningi.

Sjóður! Leggja teir skúlan í Kollafirði — og tað gera teir, sum teir halda vera best — tá átti tú at komið tær saman við øðrum búnaðarkönnum monnum og gjørt ein fullfíggaðan plan yvir ein tilíkt brúk í Flatnarhaga og síðani horið hann fram á rætta staði. Vit, ið vita, hvat tað hevur at týða ongaltíð, at kunna fáa nóg mikið av mjólk, vildu verið tær takksamir fyri tað.

Eisini var vert at hugsað um at farið yvir um áanna. Tað lendið, ið liggur oman at ánni Velbastað megin har norðuri í dalinum mátti verið frálíka væl eignað at arbeiðt við maskinabodum og fyri okkum sær tað út at vera gott dyrkilendi; men hetta verður bara sagt sum eitt uppiskoyti. Far tú nú, Sjóður undir at fáa nakað burtur úr hesum. Sjálvt um tú kanska ikki hevur hugsað tær eitt tilíkt brúk í Havnardali, so man tú duga at siggja, at eitt tilíkt kann koma at verða býnum til mikið gagn. Tveir Havnarmenn.

Danmark- Ongland

Í næstu viku fara menn úr Danmark til Orglunds at samráðast um nýggjan handils-sáttmála landanna millum. Danska skuldin til Onglands er minkað munandi teir síðstu mánaðirnar. Danir fara óivað at royna at fáa betri prísir fyri útflutningsvörur sínar! Men teir hava ikki stórar vónir til at tað fer at eydnast teimum.

Í Onglandi er komið út í orð, at um ikki danir fáa hægri prísir fyri útflutningsvörur sínar í Onglandi, so fara teir at minka um útflutningin til Onglands og flyta meira til Týsklands; men enska ríkisstýrið trýr ikki, at so fer at verða.

Amerika og Jugoslavia

USA hevur sent nýggjan umboðsmann til Jugoslaviu. Hesin maður steðgaði á í London, og segði hann har blóðunum frá, at USA vildi mótseta seg eitt-hvørt álop á Jugoslaviu og veita tí hjálp, um tað varð álopið av russum, sum í seinastum púra opið hava hótt við at gjørt seg inn á landið.

Viðvíkjandi peningahjálpi til Jugoslaviu segði hann, at landið var millum teirra, ið á sinni fekk lyfti um marshallhjálpin, og at tað framvegis stóð tí í boði at taka av.

Umboðsmaðurin varð síðani spurður, um hann helt, at Jugoslavia slapp inn undir atlants-sáttmálan. Hartil svaraði hann, at um Jugoslavia ynskti tað, vildi øll tey lond, ið undirskrivað hava sáttmálan, taka stóðu til spurningin.

Truman

Truman presidentur í USA segði um dagirnar, at USA vildi ikki veita kinesisku stjórnini á Formosa hjálp móti kommunisunum. Hvørki vildu teir lána pening til hana ella seta herfólk á land á oynni.

Republikanski flokkurin í USA er illa noygdur við hesa stóðu Trumans og siga flokksleiðarar, at hon er einki matari enn Onglands stóða á sinni, tá München-sáttmálin var gjörður. Teir lova, at leggja spurningin fyri senatið.

Grikkaland

Hóskvöldið varð Grikkaland uttan stjórn og grikkski herurin uttan leiðslu. Landastjórnin og herleiðslan hövdu lagt frá sær. Har man heldur ikki alt vera so tespiligt aftaná 10-ára kríggj og borgarkríggj.

Kuldavetur

Úr Canada frættist um harðan kulda. Teir hava mált 30 kuldastig haryviri í hesi vikuni. Men ikki er minni kalt í Europu. Í Miðsviaríki máldu teir hósdagin 51 kuldastig.

Har skal tú siggja!

»14. Septbr.« er ikki komin yvir høgtíðarhaldið enn, sum tað sær út. Fyrsta blaðið í ár sigur frá, at Oyrnafjall kemur til Føroya við salfiskafarmi úr Afriku! Nakað síðani segði sama blaðið, at Oyrnafjall skuldi koma við kolafarmi til landið. Hvat skal ein nú trúgva? — Vit hava hoyrt, at skipið er fermt við salti.

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Føroya Kríggstrygging .. telf. 372
Føroya Brunatrygging .. telf. 372

Føroya Sjóvátrygging ... telf. 372
Føroya Vanlukkatrygging telf. 221

Vit tryggja:

**Bátar - skip - vørur - hús - innbúgv - ferðagoðs
bilar o. a.**

Føroyingar eiga at tryggja
í landsins egnu trygging -